

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Нотаріальна палата України

Про надання інформації

До Міністерства юстиції України надійшов лист Державної податкової служби України про доведення до відома нотаріусів інформації щодо подання ними до контролюючого органу інформації про посвідчені договори купівлі-продажу (міни) рухомого або нерухомого майна, про видачу свідоцтв про право на спадщину та/або посвідчені договори дарування, в якому, серед іншого зазначається, що «виходячи з положень Податкового кодексу України, *нотаріус є спеціальним суб'єктом, на якого покладені функції податкового агента в частині подання до контролюючого органу інформації про посвідчені ним договори купівлі-продажу (міни) рухомого та нерухомого майна, про видачу свідоцтв про право на спадщину та/або посвідчені договори дарування, включаючи інформацію про ціну таких договорів та розмір сплаченого податку у розрізі кожного договору*» (далі – лист).

У зв'язку з цим вважаємо за необхідне повідомити, що згідно з підпунктом 14.1.180 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб – це юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента – юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційноправового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок, передбачений розділом IV цього Кодексу, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому статтею 18 та розділом IV цього Кодексу.

Отже, податковий агент зобов'язаний нараховувати, утримувати та сплачувати податок на доходи фізичних осіб, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення норм Кодексу.

СЕДАСКОД

Міністерство юстиції України

№ 67620/52929-11-25/37.1 від 13.05.2025

Підписувач Ференс Олена Миколаївна

Сертифікат 382367105294AF9704000000DE6401004C620803

Дійсний з 29.10.2024 16:09:12 по 29.10.2025 16:09:12

Податковий агент повинен відповідати усім вищепереліченим ознакам, оскільки вони не є взаємовиключними.

Однак відповідно до статей 172-174 Кодексу нотаріус подає до контролюючого органу певну інформацію, яка не є податковою звітністю. При цьому до обов'язків нотаріуса не входить нарахування, утримання та сплата податку на доходи фізичних осіб.

Таким чином, на думку Міністерства юстиції України нотаріус не є податковим агентом в розумінні підпункту 14.1.180 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України.

Аналогічна позиція також була висловлена Нотаріальною палатою України у листах до Державної податкової служби України від 02.04.2025 № 15/4 та від 04.04.2025 № 16/2.

У контексті викладеного також звертаємо увагу на положення Закону України від 10.10.2024 № 4015-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану» (далі – Закон № 4015-IX), які стали підставою для тверджень Державної податкової служби України, висловлених у листі.

Так, проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану» (реєстр. № 11416-д від 30.08.2024), при його підготовці до першого читання, дійсно містив положення відповідно до яких *«нотаріус в порядку, встановленому цим розділом, подає до контролюючого органу за місцем розташування державної нотаріальної контори або робочого місця приватного нотаріуса податковий розрахунок, подання якого передбачено підпунктом «б» пункту 176.2 статті 176 цього Кодексу, в якому зазначає інформацію про посвідчені ним протягом звітного місяця договори купівлі-продажу (міни) між фізичними особами, включаючи інформацію про ціну таких договорів та розмір сплаченого податку у розрізі кожного договору»*.

Також відповідно до першої редакції проєкту Закону *нотаріус мав подавати податковий розрахунок*, в якому зазначати інформацію про видачу свідоцтв про право на спадщину, про посвідчення договорів дарування.

Зауважуємо, що у розрізі статті 176.2 Кодексу *податковий розрахунок* зобов'язані подавати *особи*, які відповідно до цього Кодексу *мають статус податкових агентів*, та платники єдиного внеску.

Водночас прийнята Верховною Радою України та підписана Президентом України редакція Закону № 4015-IX встановила обов'язок для нотаріуса *щомісяця подавати до контролюючого органу саме інформацію, яку передбачає податковий розрахунок*.

Таким чином, якщо б законодавець, ухвалюючи Закон № 4015-IX, мав на меті визначити нотаріуса як спеціального суб'єкта, на якого покладені функції податкового агента, була б прийнята редакція, запропонована в першому читанні.

Приймаючи до уваги наведене, Міністерство юстиції України звернулось до Міністерства фінансів України та Державної податкової служби України з проханням переглянути позицію, викладену у листі.

Заступник Міністра

Олена ФЕРЕНС